

студентів із історією розвитку в педагогічній науці поглядів на використання природи як засобу виховання та становлення методики ознайомлення з природою; формування теоретичної бази знань про завдання, зміст, форми та методи роботи з ознайомлення з природою дітей дошкільного віку; виховування в студентів переконання у необхідності екологічного виховання дошкільників.

Методика ознайомлення з природою найтісніше пов'язана з педагогікою, позаяк застосовує і конкретизує загальнодидактичні положення відповідно до особливостей навчального матеріалу з природознавства [2].

Від наук про природу методика викладання природознавства бере зміст навчального матеріалу. І в цьому полягає інтеграція змісту обох курсів. Вона допомагає викладачу правильно відбирати найістотніші елементи основ наук і викладати навчальний матеріал у формах і зв'язках, найдоступніших для розуміння і запам'ятовування. Крім того, методи науки, основи якої вивчаються, також знаходять своє відображення в методах навчання [3].

Одним із завдань сьогодення є оновлення і удосконалення змісту освіти. При його структуруванні необхідно дотримуватись сучасних принципів укладання програм, підручників, і посібників (науковості, доступності, демократизації, деідеологізації, гуманізації, гуманітаризації, історизму, цілісності змісту, інтеграції тощо), що також є теоретичним підґрунтям підготовки майбутніх вихователів до здійснення процесу ознайомлення дітей з природою у закладах дошкільної освіти.

Таким чином, організація природознавчих дисциплін у вищих навчальних закладах на основі інтегрованого підходу надає студентам необхідну інформацію, ознайомлює їх з методами користування даною теорією для одержання глибоких знань, передбачає озброєння студентів методами та формами розвитку інтелекту у дітей дошкільного віку, розглядає поступовий розвиток інтелектуальних зон у залежності від навчального матеріалу та завдань, направлених на формування загальнолюдських принципів та моральних якостей.

Список використаних джерел

1. Алешко В. Ф. Підготовка студентів педагогічного інституту до екологічного виховання дошкільників. /В. Ф. Алешко // Дошкільна освіта.– 2004.–№3(5). – С. 12-13.
2. Борин Г. В. Міждисциплінарна інтеграція як засіб підготовки майбутніх фахівців / Г. В. Борин //Вісник Житомирського державного університету. – 2011.– №59. – С. 27-29.
3. Лисенко Н. В. Еколого-педагогічна культура вихователя дошкільного закладу / Н. В. Лисенко. – Івано-Франківськ: «Плай» Прикарпатського університету ім. В. Стефаника.–1994.– 243 с.

УДК 159.964.1

ПОЛАЖИНЕЦЬ І.Ю.,
ІВАНОВА В.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНА АКТИВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ

Соціальна активність належить до тих категорій, які постійно вдосконалюються, змінюються з розвитком суспільства. Від рівня соціальної

активності громадян залежить і розвиток суспільства, тому потрібно вдаватися до нових, відповідних сучасним умовам, науково обґрунтованих підходів щодо вдосконалення процесу її формування в сучасних умовах, узагальнивши при цьому вже наявний досвід. Спершу варто наголосити на тому, що соціальна активність тісно взаємопов'язана, а деколи нерозривно пов'язана з такими поняттями, як діяльність, спілкування, соціальна відповідальність, життєва позиція, соціальна адаптація, соціалізація тощо. Тому це поняття варто проаналізувати у філософському, психологічному, соціологічному, педагогічному аспектах.

З філософського погляду (Л. П. Буєва, А. В. Брушлінський, Л. Н. Мітрохін) соціальну активність трактують як особливий стан діяльності, що характеризується позитивно вираженою стороною, як специфічну форму взаємодії суб'єкта з навколишнім середовищем [2].

Психологічний підхід соціальну активність убачає у «входженні людини у світ інших людей з певною метою» [3]. Цей підхід дає підстави вважати проявом соціальної активності особистості звичайну розмову телефоном, виступ або гасла на мітингу, пасивну участь у демонстрації, створення об'єднань, будь-який рух у суспільстві, який має наявну систему певних простих чи складних дій. Отже, тут соціальну активність розуміємо як усю систему соціальної взаємодії особистості і з окремими громадянами, і із цілими спільнотами, соціальними інститутами чи суспільством загалом. Л. Орбан-Лембрик розуміє соціальну активність як «глибинні, різнобічні зв'язки особистості із соціумом, рівень реалізації як суб'єкта суспільних відносин» [3].

Соціологи в основу соціальної активності вкладають особливі характеристики самосвідомості особистості, які ідентифікують її із соціумом і розглядають як суб'єкт, що виражає та захищає інтереси спільноти як власні. На їхню думку, активну особистість розглядають як особистість, яка найвищу цінність убачає в житті задля суспільних інтересів, життя у вирі соціальних подій, життя, об'єктивно включене в рух і розвиток суспільних організмів та суспільних процесів. Цікаве, для пояснення погляду соціологів поняття генеральної ціннісної спрямованості особистості, у яке вони вкладають розуміння ціннісної єдності всіх цінностей, уявлень, завдяки яким видається можливим прогнозувати з певною впевненістю загальні лінії соціальної активності особистості в тривалій життєвій перспективі, однак не можливо упевнено передбачити її вчинки на певних проміжках життя [3].

На думку В. Радула, активність особистості виражається в діяльному ставленні особистості до світу, спроможності перетворювати матеріальну й духовну суспільно значущі сфери на основі засвоєння історичного досвіду людства, реалізації у творчій діяльності, вольових актах, спілкуванні [4]. Як суттєву суспільну якість людини соціальну активність особистості трактує В. Мордкович. Вона виявляється, на думку дослідника, у здатності суб'єкта до цілеспрямованої взаємодії із середовищем, у здатності, яка ґрунтується на її потребах й інтересах, існує як внутрішня готовність до дії і проявляється як усвідомлена та енергійна діяльність, спрямована на перетворення різних сфер дійсності й самих соціальних суб'єктів [3].

О. Безпалько визначає соціальну активність як динамічне утворення, суб'єктом-носієм якої виступає людина, яка через систему зв'язків із навколишнім соціальним середовищем у процесі пізнання, діяльності та спілкування здійснює її розвиток. Дослідниця вказує на різноманітність прояву та залежність соціальної активності від співвідношення між соціальними обов'язками особистості в суспільно значущій діяльності та суб'єктивними установками на діяльність. Соціальна активність, на думку О. Безпалько, виявляється в здатності свідомого пристосування до зовнішнього середовища, а також його цілеспрямованої зміни. У повсякденному житті соціальна активність проявляється у вигляді діяльності в організації та координації активності індивідів, в освоєнні ними зовнішнього середовища [1].

В. Косовець соціальну активність розуміє як стійке особистісне утворення, що характеризує молоду людину як соціальну істоту, яка має чітку особистісну спрямованість, власну позицію, володіє світоглядом як системою знань і переконань, взаємодіє з навколишнім світом; водночас це і процес соціальної діяльності, що характеризується інтенсивністю, якістю, новизною, креативністю, успіхом, змістовим наповненням і може відбуватися за певних умов і в певних ситуаціях [2]. Отже, зазначене вище дає можливість стверджувати, що поняття соціальна активність особистості розглядають як явище, стан, форму діяльності, утворення особистості, а також як її ставлення до різних сфер життєдіяльності суспільства.

Визначальні показники соціальної активності – прояви ініціативи, самостійність, незалежність, повага до відмінностей, емпатія, рефлексія, комунікабельність, критичність, громадянськість, патріотизм, які характеризують такі важливі ознаки, як сильне та стале прагнення особистості здійснювати вплив на соціальні процеси й дієву участь у суспільних справах, в одних випадках намагання змінити та перетворити, в інших навпаки, зберегти, зміцнити існуючий соціальний лад, його форми та елементи.

У філософських і психолого-соціологічних дослідженнях (Р. А. Арцишевський, В. Н. Константинов, Є. Г. Юдін, Г. В. Андрєєва та ін.) виділені можливі шляхи формування соціальної активності особистості та визначено фактори, які впливають на її формування в вигляді внутрішніх (суб'єктивних) і зовнішніх (об'єктивних).

Таким чином, соціальна активність як якість особистості виникає не відразу, а складається в результаті тривалого розвитку людини. Першооснови розвитку соціальної активності можуть бути закладені вже в дошкільному віці, що є часом активного входження дитини в соціальний світ і можливістю її посиленої участі в суспільному житті (Г. С. Коротаєва, В. А. Кускова, Т. І. Бабаєва, С. А. Козлова та ін.).

Список використаних джерел

1. Безпалько О. В. Розвиток соціальної активності особистості у дитячому об'єднанні [Електронний ресурс] / О. В. Безпалько // Вісн. психології і педагогіки : зб. наук. пр. – 2012. – Вип. 8. – Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua>

2. Грабовська С. Соціальна активність в процесі соціалізації особистості / С. Грабовська, С. Чолій // Проблеми загальної та педагогічної психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / за ред. С. Д. Максименка. – К. : [б. в.], 2010. – Т. XII, ч. 1. – С. 171 – 181.
3. Мордкович В. Г. Социальная активность: суть и споры / В. Г. Мордкович // Социальная активность. – 1976. – Вып. 3. – С. 3 – 25.
4. Радул В. В. Соціальна активність у структурі соціальної зрілості (теоретико-методологічний аспект) : [монографія] / В. В. Радул ; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2011. – 255 с.

УДК 378.011.3-052:687.(477)(430)(043.2)

ПОПОВА А.І.
Мукачівський державний університет

ПІДГОТОВКА МОДЕЛЬЄРІВ-ДИЗАЙНЕРІВ ОДЯГУ В УКРАЇНСЬКИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ТА ЗАКОРДОННИХ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ ШКОЛАХ НІМЕЧЧИНИ

В умовах зростання української мистецької та професійної освіти необхідність вивчення та врахування досвіду передових європейських дизайнерських шкіл постає як важливе завдання. Професія модельєра-дизайнера одягу є універсальною, тому що поєднує такі види спеціальностей як: художник-дизайнер, художник-модельєр, модельєр-конструктор, конструктор-технолог. Основою сучасної моделі дизайнера одягу є принцип формування нового типу дизайнера-універсала, сутність якого передбачає поетапне впровадження у підготовку системи взаємопов'язаних знань та навичок, що дає можливість адаптувати майбутнього фахівця до зростаючих вимог споживачів щодо якості та різноманітності сучасного модного одягу. Аналіз підготовки модельєрів-дизайнерів у вищих навчальних закладах України та європейських дизайнерських школах, зокрема в таких школах Німеччини, дає можливість прослідкувати змістовне наповнення та особливості підготовки дизайнерів в історичному та культурному контексті.

В працях Т. В. Матвеевої [1], І. В. Тарабріної [2], Е. Н. Ковешнікової [3] частково досліджені загальні питання підготовки дизайнерів одягу у закордонних освітніх системах дизайнерських шкіл Європи.

Німецька освіта в царині «дизайну» вже давно набула світової популярності. Німеччина відноситься до числа країн лідерів в галузі дизайну. Тут існують свої дизайнерські традиції, розвинута підприємницька культура, система сприяння розвитку і навчання дизайну. Німецькі дизайнери славляться своєю високою професійною культурою складовою якої є: незвичайність втілення творчого задуму; креативність вирішення завдань над створенням образу; пріоритет особливого ні на що не схожого стилю. Німеччина один з лідерів практично у всіх сферах дизайн-освіти: графічний дизайн, дизайн меблів, інтер'єру, одягу. В багатьох німецьких університетах існують школи дизайну. Навчання по дизайнерським напрямкам на першому етапі передбачає шість семестрів. Студентам викладається велика кількість предметів і деякі з них викладаються на протязі всього терміну навчання. Наприклад, курс дизайн-мислення (DesignThinking) на якому студенти вчать мислити, як дизайнери. Крім того студенти засвоюють навички практичного

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>